

Przepisy

w dobrej cenie

Kodeks postępowania administracyjnego i inne akty prawne

cena **8,80 zł**

Oficyna

a Wolters Kluwer business

**Kodeks
postępowania
administracyjnego
i inne akty prawne**

Przepisy

w dobrej cenie

Kodeks postępowania administracyjnego i inne akty prawne

z hasłami i skorowidzami

Oficyna

a Wolters Kluwer business

Stan prawny na 1 sierpnia 2009 r.

Redaktor prowadzący:
Małgorzata Buczna

Opracowanie redakcyjne:
Roman Rudnik, Marcin Wąsik

Skład, łamanie:
Faktoria Wyrazu Sp. z o.o.

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2009

ISBN 978-83-7601-942-0

17. wydanie

Wydane przez:
Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.

Redakcja Książek
01-231 Warszawa, ul. Płocka 5a
tel. (022) 535 80 00, (022) 535 82 00
31-156 Kraków, ul. Zacisze 7
tel. (012) 630 46 00
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl
Księgarnia internetowa: www.profinfo.pl

Spis treści

Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. — Kodeks postępowania administracyjnego	11
Dział I. Przepisy ogólne	13
Rozdział 1. Zakres obowiązywania.....	13
Rozdział 2. Zasady ogólne	17
Rozdział 3. Organy wyższego stopnia i organy naczelne	21
Rozdział 4. Właściwość organów	22
Rozdział 5. Wyłączenie pracownika oraz organu.....	25
Rozdział 6. Strona	28
Rozdział 7. Załatwianie spraw	32
Rozdział 8. Doręczenia.....	34
Rozdział 9. Wezwania.....	40
Rozdział 10. Terminy	43
Dział II. Postępowanie.....	45
Rozdział 1. Wszczęcie postępowania	45
Rozdział 2. Protokoły i adnotacje	49
Rozdział 3. Udostępnianie akt	51
Rozdział 4. Dowody.....	52
Rozdział 5. Rozprawa.....	58

Rozdział 6. Zawieszenie postępowania.....	61
Rozdział 7. Decyzje	64
Rozdział 8. Ugoda	69
Rozdział 9. Postanowienia	71
Rozdział 10. Odwołania	73
Rozdział 11. Zażalenia.....	78
Rozdział 12. Wznowienie postępowania	79
Rozdział 13. Uchylenie, zmiana oraz stwierdzenie nieważności decyzji	84
Dział III. Przepisy szczególne w sprawach ubezpieczeń społecznych	88
Dział IV. Udział prokuratora	89
Dział V. <i>(skreślony)</i>	92
Dział VI. <i>(skreślony)</i>	92
Dział VII. Wydawanie zaświadczeń	92
Dział VIII. Skargi i wnioski.....	94
Rozdział 1. Postanowienia ogólne	94
Rozdział 2. Skargi.....	96
Rozdział 3. Wnioski	102
Rozdział 4. Udział prasy i organizacji społecznych.....	104
Rozdział 5. Przyjmowanie skarg i wniosków	105
Rozdział 6. Nadzór i kontrola	106
Dział IX. Opłaty i koszty postępowania.....	108
Dział X. Przepisy końcowe	111
Skorowidz	113

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków	127
Rozdział 1. Przepisy ogólne.....	129
Rozdział 2. Przyjmowanie skarg i wniosków	130
Rozdział 3. Rozpatrywanie skarg i wniosków	131
Rozdział 4. Przepis końcowy.....	132
Ustawa z dnia 25 lipca 2002 r. — Prawo o ustroju sądów administracyjnych	133
Rozdział 1. Przepisy ogólne.....	135
Rozdział 2. Wojewódzkie sądy administracyjne.....	141
Rozdział 3. Naczelny Sąd Administracyjny	149
Rozdział 4. Przepis końcowy.....	158
Skorowidz	159
Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. — Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi	165
Dział I. Przepisy wstępne	167
Rozdział 1. Przepisy ogólne.....	167
Rozdział 2. Właściwość wojewódzkich sądów administracyjnych.....	172
Rozdział 3. Właściwość Naczelnego Sądu Administracyjnego.....	173

Rozdział 4. Skład sądu.....	174
Rozdział 5. Wyłączenie sędziego	174
Dział II. Strony.....	178
Rozdział 1. Zdolność sądowa i procesowa.....	178
Rozdział 2. Strony i uczestnicy postępowania	181
Rozdział 3. Pełnomocnicy	182
Dział III. Postępowanie przed wojewódzkim sądem administracyjnym	186
Rozdział 1. Pisma w postępowaniu sądowym.....	186
Rozdział 2. Skarga	188
Rozdział 3. Wniosek o wszczęcie postępowania	195
Rozdział 4. Doręczenia.....	196
Rozdział 5. Terminy	202
Rozdział 6. Uchybienie i przywrócenie terminu	203
Rozdział 7. Posiedzenia sądowe	205
Rozdział 8. Postępowanie mediacyjne i uproszczone	213
Rozdział 9. Zawieszenie i podjęcie postępowania	216
Rozdział 10. Orzeczenia sądowe	220
Rozdział 11. Prawomocność orzeczeń	233
Dział IV. Środki odwoławcze	235
Rozdział 1. Skarga kasacyjna.....	235
Rozdział 2. Zażalenie.....	242
Dział V. Koszty postępowania.....	245
Rozdział 1. Zwrot kosztów postępowania między stronami.....	245
Rozdział 2. Koszty sądowe	249
Oddział 1. Przepisy ogólne	249
Oddział 2. Wpis	255

Oddział 3. Opłata kancelaryjna	256
Oddział 4. Wydatki	258
Rozdział 3. Zwolnienie od kosztów sądowych	259
Oddział 1. Przepisy ogólne	259
Oddział 2. Prawo pomocy	260
Dział VI. Uchwały Naczelnego Sądu	
Administracyjnego	269
Dział VII. Wznowienie postępowania	271
Dział VIII. Wykonywanie orzeczeń sądowych	277
Dział IX. Postępowanie w razie zaginięcia	
lub zniszczenia akt	278
Dział X. Przepisy z zakresu postępowania	
w obrocie zagranicznym	281
Dział XI. Przepis końcowy	282
Skorowidz	283
Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. — Przepisy	
wprowadzające ustawę — Prawo o ustroju	
sądów administracyjnych i ustawę — Prawo	
o postępowaniu przed sądami	
administracyjnymi	297
Rozdział 1. Przepisy ogólne	299
Rozdział 2. Zmiany w przepisach	
obowiązujących	300
Rozdział 3. Przepisy przejściowe,	
dostosowujące i końcowe	345
Skorowidz	355

Ustawa

z dnia 14 czerwca 1960 r.

Kodeks postępowania administracyjnego

(t.j. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071; zm.: Dz. U. z 2001 r. Nr 49, poz. 509; z 2002 r. Nr 113, poz. 984; Nr 153, poz. 1271; Nr 169, poz. 1387; z 2003 r. Nr 130, poz. 1188, Nr 170, poz. 1660; z 2004 r. Nr 162, poz. 1692; z 2005 r. Nr 64, poz. 565, Nr 78, poz. 682, Nr 181, poz. 1524; z 2008 r. Nr 229, poz. 1539)

Dział I. Przepisy ogólne

Rozdział 1. Zakres obowiązywania

Postępowania uregulowane w kodeksie.
Ogólna zdolność organów administrujących
do prowadzenia postępowania

Art. 1. Kodeks postępowania administracyjnego normuje postępowanie:

- 1) przed organami administracji publicznej w należących do właściwości tych organów sprawach indywidualnych rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnych,
- 2) przed innymi organami państwowymi oraz przed innymi podmiotami, gdy są one powołane z mocy prawa lub na podstawie porozumień do załatwiania spraw określonych w pkt 1,
- 3)¹ w sprawach rozstrzygania sporów o właściwość między organami jednostek samorządu terytorialnego i or-

¹ Art. 1 pkt 3 zmieniony przez art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. — Przepisy wprowadzające ustawę — Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę — Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1271) z dniem 1 stycznia 2004 r.

- ganami administracji rządowej oraz między organami i podmiotami, o których mowa w pkt 2,
- 4) w sprawach wydawania zaświadczeń.

Postępowanie uproszczone w sprawie skarg i wniosków

Art. 2. Kodeks postępowania administracyjnego normuje ponadto postępowanie w sprawie skarg i wniosków (Dział VIII) przed organami państwowymi, organami jednostek samorządu terytorialnego oraz przed organami organizacji społecznych.

Wyłączenie stosowania przepisów kodeksu

Art. 3. § 1. Przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się do:

- 1) postępowania w sprawach karnych skarbowych,
- 2)² spraw uregulowanych w ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. — Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926 i Nr 160, poz. 1083, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 1999 r. Nr 11, poz. 95 i Nr 92, poz. 1062 oraz z 2000 r. Nr 94, poz. 1037), z wyjątkiem przepisów działów IV, V i VIII.

§ 2. Przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się również do postępowania w sprawach:

- 1)–3) (*skreślone*),

² Art. 3 § 1 pkt 2 zmieniony przez art. 2 ustawy z dnia 12 września 2002 r. o zmianie ustawy — Ordynacja podatkowa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 169, poz. 1387) z dniem 1 stycznia 2003 r.

4) należących do właściwości polskich przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych,
o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

§ 3. Przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego nie stosuje się także do postępowania w sprawach wynikających z:

- 1) nadrzędności i podległości organizacyjnej w stosunkach między organami państwowymi i innymi państwowymi jednostkami organizacyjnymi,
 - 2) podległości służbowej pracowników organów i jednostek organizacyjnych wymienionych w pkt 1,
- o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

§ 4. Do postępowania w sprawach wymienionych w § 1, 2 i 3 pkt 2 stosuje się jednak przepisy działu VIII.

§ 5. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia może rozciągnąć przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego w całości lub w części na postępowania w sprawach wymienionych w § 2.

Stosunek do przysługujących niektórym osobom przywilejów i immunitetów

Art. 4. Kodeks postępowania administracyjnego nie narusza szczególnych uprawnień wynikających z immunitetów dyplomatycznych i konsularnych oraz umów i zwyczajów międzynarodowych.

Znaczenie niektórych pojęć. Ogólne przepisy o postępowaniu administracyjnym

Art. 5. § 1. Jeżeli przepis prawa powołuje się ogólnie na przepisy o postępowaniu administracyjnym, rozumie się przez to przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 2. Ilekroć w przepisach Kodeksu postępowania administracyjnego jest mowa o:

- 1) kodeksie — rozumie się przez to Kodeks postępowania administracyjnego,
- 2)³ (*skreślony*),
- 3) organach administracji publicznej — rozumie się przez to ministrów, centralne organy administracji rządowej, wojewodów, działające w ich lub we własnym imieniu inne terenowe organy administracji rządowej (zespolonej i niezespólonej), organy jednostek samorządu terytorialnego oraz organy i podmioty wymienione w art. 1 pkt 2,
- 4) ministrach — rozumie się przez to Prezesa i wiceprezesa Rady Ministrów pełniących funkcję ministra kierującego określonym działem administracji rządowej, ministrów kierujących określonym działem administracji rządowej, przewodniczących komitetów wchodzących w skład Rady Ministrów, kierowników centralnych urzędów administracji rządowej podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez Prezesa Rady Ministrów lub właściwego ministra, a także kie-

³ Art. 5 § 2 pkt 2 skreślony przez art. 4 pkt 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. — Przepisy wprowadzające ustawę — Prawo o ustroju sądów administracyjnych i ustawę — Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1271) z dniem 1 stycznia 2004 r.

- rowników innych równorzędnych urzędów państwowych załatwiających sprawy, o których mowa w art. 1 pkt 1 i 4,
- 5) organizacjach społecznych — rozumie się przez to organizacje zawodowe, samorządowe, spółdzielcze i inne organizacje społeczne,
 - 6) organach jednostek samorządu terytorialnego — rozumie się przez to organy gminy, powiatu, województwa, związków gmin, związków powiatów, wójta, burmistrza (prezydenta miasta), starostę, marszałka województwa oraz kierowników służb, inspekcji i straży działających w imieniu wójta, burmistrza (prezydenta miasta), starosty lub marszałka województwa, a ponadto samorządowe kolegia odwoławcze.

Rozdział 2. Zasady ogólne

Zasada legalności działania

Art. 6. Organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa.

Zasada prawdy obiektywnej. Tzw. słuszny interes obywatela

Art. 7. W toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności i podejmują wszelkie kroki niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli.

Zasada pogłębiania zaufania obywateli do organów Państwa oraz ich kultury prawnej

Art. 8. Organy administracji publicznej obowiązane są prowadzić postępowanie w taki sposób, aby pogłębiać zaufanie obywateli do organów Państwa oraz świadomość i kulturę prawną obywateli.

Zasada informowania stron i pozostałych uczestników postępowania

Art. 9. Organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu niezajomości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazań.

Zasada czynnego udziału stron w postępowaniu.**Zasada wysłuchania stron**

Art. 10. § 1. Organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

§ 2. Organy administracji publicznej mogą odstąpić od zasady określonej w § 1 tylko w przypadkach, gdy załatwienie sprawy nie cierpi zwłoki ze względu na niebezpieczeń-

stwo dla życia lub zdrowia ludzkiego albo ze względu na grożącą niepowetowaną szkodę materialną.

§ 3. Organ administracji publicznej obowiązany jest utrwalić w aktach sprawy, w drodze adnotacji, przyczyny odstąpienia od zasady określonej w § 1.

Zasada przekonywania

Art. 11. Organy administracji publicznej powinny wyjaśniać stronom zasadność przesłanek, którymi kierują się przy załatwieniu sprawy, aby w ten sposób w miarę możliwości doprowadzić do wykonania przez strony decyzji bez potrzeby stosowania środków przymusu.

Zasada szybkości i ograniczonego formalizmu

Art. 12. § 1. Organy administracji publicznej powinny działać w sprawie wnikliwie i szybko, posługując się możliwie najprostszymi środkami prowadzącymi do jej załatwienia.

§ 2. Sprawy, które nie wymagają zbierania dowodów, informacji lub wyjaśnień, powinny być załatwione niezwłocznie.

Zasada ugodowego rozstrzygnięcia spraw administracyjnych

Art. 13. § 1. Sprawy, w których uczestniczą strony o spornych interesach, mogą być załatwiane w drodze ugody sporządzonej przed organem administracji publicznej (ugoda administracyjna).

§ 2. Organ administracji publicznej, przed którym toczy się postępowanie w sprawie, powinien w tych przypadkach podejmować czynności skłaniające strony do zawarcia ugody.

**Zasada pisemności. Wyjątkowe przypadki
ustnego załatwienia sprawy**

Art. 14. § 1. Sprawy należy załatwiać w formie pisemnej.

§ 2. Sprawy mogą być załatwiane ustnie, gdy przemawia za tym interes strony, a przepis prawa nie stoi temu na przeszkodzie. Treść oraz istotne motywy takiego załatwienia powinny być utrwalone w aktach w formie protokołu lub podpisanej przez stronę adnotacji.

Zasada dwuinstancyjności

Art. 15. Postępowanie administracyjne jest dwuinstancyjne.

Zasada trwałości decyzji administracyjnej.**Zasada sądowej kontroli aktów administracyjnych**

Art. 16. § 1. Decyzje, od których nie służy odwołanie w administracyjnym toku instancji, są ostateczne. Uchylenie lub zmiana takich decyzji, stwierdzenie ich nieważności oraz wznowienie postępowania może nastąpić tylko w przypadkach przewidzianych w kodeksie lub w ustawach szczególnych.

§ 2. Decyzje mogą być zaskarżane do sądu administracyjnego z powodu ich niezgodności z prawem, na zasadach i w trybie określonych w odrębnych ustawach.